

50-lecie Wydziału Tańca Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie – wywiad z dziekan dr hab. Klaudią Carlos-Machej prof. UMFC

[#taniecwpolsce](#)

Data publikacji

30.06.2023

Autor

Dorota Mentrak

Zgłoszenie

W 2023 roku Wydział Tańca obchodzi jubileusz 50-lecia specjalności Pedagogika baletowa. O początkach i przyszłości Wydziału, a także obchodach jubileuszu z panią dziekan rozmawia Dorota Mentrak.

W 2023 roku Wydział Tańca obchodzi jubileusz 50-lecia specjalności Pedagogika baletowa. Pół wieku to już porządny kawałek historii rozwoju kierunku, a wraz z nim, kolejnych pokoleń pedagogów i choreografów. Jakie były tego początki?

Pierwszym krokiem było powołanie Zaocznego Wyższego Studium Zawodowego Nauczycieli Tańca w dzisiejszym Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina, którego celem było kształcenie kadry pedagogicznej do szkół baletowych. Było to możliwe dzięki przychylności ówczesnych władz –prof. Tadeusza Maklakiewicza (wówczas prorektora) i dziekana Wydziału Wychowania Muzycznego prof. Antoniego Szalińskiego. Wielkie zasługi dla utworzenia specjalności ma Teresa Czajkowska, reprezentująca Centralny Ośrodek Pedagogiczny Szkolnictwa Artystycznego, wieloletni wizytator Centrum Edukacji Artystycznej oraz

Barbara Kasprovicz – ówczesna kierowniczka artystyczna warszawskiej szkoły baletowej. Nadzór nad całością sprawował Kazimierz Milatti. Pierwszym kierownikiem specjalności został Zbigniew Korycki, który zgromadził znakomitych specjalistów różnych dziedzin, a byli to między innymi – Danuta i Jarosław Piaseccy (taniec klasyczny), Maria Drabecka (taniec historyczny), Krystyna Rokitnicka (taniec ludowy), Irena Turska i Janina Pudełek (historia i estetyka tańca) oraz dr Krystyna Świdarska i dr hab. Gerwazy Świdarski (anatomia, gimnastyka korekcyjna). Z czasem kadra wzmocniona została przez prof. dr hab. Zofię Konaszkiewicz (pedagogika, psychologia), prof. dr Mieczysławę Demską-Trębacz (historia sztuki, historia kultury, teoria muzyki), dr hab. Jagnę Dankowską (filozofia, estetyka) oraz Antoniego Platkowa (język francuski). Później wieloletnią kierowniczką specjalności była Małgorzata Kucharska-Nowak, a następnie Aleksandra Dziurosz. Z kolei w latach 2013-2019 ja osobiście sprawowałam tę funkcję. Od 2019 roku jestem dziekanem Wydziału Tańca, bowiem od tego momentu funkcjonujemy jako samodzielna jednostka organizacyjna. Kierowniczką Katedry Tańca z wieloletnim stażem była Ewa Wycichowska. Obecnie tę funkcję pełni Beata Książkiewicz. Wydział Tańca kształci na trzech specjalnościach: Taniec współczesny, Pedagogika baletowa i Choreografia. Jesteśmy kontynuatorami założeń i idei, które się zrodziły się na początku lat siedemdziesiątych, a które były udziałem pierwszych twórców specjalności.

Jakich absolwentów, zdobywających często kolejne naukowe tytuły i rozwijających tym samym swoją akademicką drogę zawodową, wypuścił Uniwersytet?

Nasi absolwenci pracują w Polsce i za granicą, są pedagogami, choreografami i tancerzami w uznanych zespołach baletowych, tańca współczesnego, pieśni i tańca oraz teatrach tańca. Kadra ogólnokształcących szkół baletowych w dużej mierze składa się z naszych absolwentów. Wychowankowie Wydziału zasilają zarówno profesjonalne środowisko taneczne, jak i rozwijają pasję do tańca w studenckich zespołach ludowych czy domach kultury. Co ważne, popularyzują sztukę tańca poprzez pracę w różnego rodzaju ośrodkach edukacyjnych jak i również w szkolnictwie powszechnym. Poza tym, w wielu miastach – i to nie w tak dużych ośrodkach jak Warszawa, Poznań, Kraków, Wrocław, ale też w mniejszych miejscowościach – jest ogromna potrzeba dostępu do edukacji tanecznej i spektakli. W mniejszych ośrodkach powstają szkoły taneczne, które popularyzują różne techniki i style tańca.

Z okazji Jubileuszu odbyła się uroczysta gala w Teatrze Wielkim Operze Narodowej, która była momentem wielopokoleniowego spotkania. Jaki miała charakter i przebieg? Kto pojawił się na scenie, a kto na widowni?

W dniu 25 czerwca z okazji Jubileuszu spotkaliśmy się na Okólniku, w naszej uczelni, by wspominać lata studiów, sprawdzić co się zmieniło, co kto ma dziś do zaoferowania. Spotkanie było bardzo wzruszające. Obecni byli absolwenci wszystkich specjalności, także Podyplomowych Studiów Teorii Tańca. W Teatrze Wielkim Operze Narodowej w koncercie jubileuszowym wystąpili absolwenci, studenci wydziału i zaproszeni goście. Podczas koncertu obecne były władze UMFC, przedstawiciele Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca, Centrum Edukacji Artystycznej, dyrektorzy ogólnokształcących szkół baletowych. Na widowni zasiedli twórcy specjalności, wykładowcy oraz zaproszeni goście – wybitni polscy artyści. Było to spotkanie wielopokoleniowe, które służyło wymianie myśli i doświadczeń oraz okazją do integracji ze środowiskiem uniwersyteckim. Zależało nam na udziale w koncercie studentów innych wydziałów UMFC. Jako Wydział Tańca jesteśmy częścią wielkiej społeczności akademickiej, a nasze dyscypliny się przenikają. Cenímy sobie współpracę z kompozytorami, instrumentalistami, rytmikami, reżyserami dźwięku, wokalistami. Należy mieć na uwadze fakt, że lwią część literatury muzycznej dedykowana jest właśnie tańcowi i baletom, a przy tym, wiele dzieł powstało z myślą o konkretnych artystach. Spotkanie towarzyskie po koncercie było doskonałą okazją do wzajemnego i lepszego poznania się absolwentów.

A potem następuje trudność w konfrontacji, kiedy na sali spotykają się tancerz czy tancerka, para czy zespół, i nagle okazuje się, że ten nauczony do perfekcji utwór trzeba zagrać inaczej. Liczy się przede wszystkim to, by udał się cały spektakl, a więc niezbędne jest połączenie tych dwóch elementów – tańca i muzyki.

Na scenie powinna być symbioza ruchu i dźwięku, dlatego przywiązujemy wagę do wzajemnej współpracy między twórcami z różnych dziedzin. Często także muzycy w określonej kompozycji muszą dostosowywać się do kreowanej przez tancerza postaci. W bieżącym roku akademickim po raz pierwszy studia ukończyli studenci specjalności Taniec współczesny. Po raz pierwszy, w ramach praktyki scenicznej, w , powstał spektakl *Antygoną* w choreografii Izadory Weiss. Brali w nim udział Chopin University Dance Company, w tym nasi studenci trzeciego roku.

Wydział Tańca stale się rozwija kształcąc kolejne pokolenia kadry szkoleniowej, która zapewne znajdzie pracę w szkołach baletowych, zespołach tanecznych czy we wszelkiego rodzaju projektach. Czy towarzyszą Pani plany na dalszy rozwój kierunku?

Uczelnia w ostatnich latach przeszła wielką metamorfozę. Rozwój UMFC, to także rozwój Wydziału Tańca. Od wielu lat w ramach realizacji praktyk współpracujemy ze wszystkimi szkołami baletowymi w Polsce. Jest to niezwykle istotne dla specjalności pedagogicznej, by studenci mieli możliwość pracy z dziećmi i realizowali z ich udziałem swoje prace dyplomowe. Z kolei dla studentów specjalności Taniec współczesny niezwykle ważna jest praktyka sceniczna – konfrontacja umiejętności i kompetencji artystycznych z publicznością. Służą temu liczne prezentacje starszych kolegów z koncertów dyplomowych w Teatrze Wielkim-Operze Narodowej czy w UMFC, *Wieczorów tańca współczesnego*, *Międzynarodowego Dnia Tańca*, *Multimedialnej Majówki* w UMFC. Po raz drugi nasi studenci wystąpili na Festiwalu Tańca *Zawierania*. Właśnie zakończyły się Międzynarodowe Konfrontacje Baletowe w Kołobrzegu, w których, z doskonałym udziałem naszych studentów wystąpił zespół Chopin University Dance Company.

Widownia uczelni jest bardzo zróżnicowana: od dzieci przez młodzież i dorosłych, aż po seniorów, którzy z niezwykłym entuzjazmem przyjmują każdy występ taneczny. Nie jest tajemnicą, a wręcz jest to udowodnione naukowo, że nawet samodzielne codzienne tańczenie, chroni nas przed chorobami neurodegeneracyjnymi, m.in. Alzheimerem. Publiczność wychodzi z UMFC zafascynowana. Mamy nadzieję, że tym samym inspirujemy ją do korzystania z ogólnodostępnych zajęć tanecznych, które – poza zaspokojeniem estetycznym – dają radość, bo taniec to przecież radość.

Nasze dalsze plany mają także zasięg międzynarodowy. Trwają rozmowy na temat współpracy z Akademią Choreografii w Kazachstanie. W maju przeprowadziliśmy w Astanie warsztaty z polskich tańców narodowych i tańca współczesnego, a w lipcu w Warszawie odbędzie się kurs metodyczny z udziałem pedagoga akademii poświęcony metodyce tańca klasycznego. W takich spotkaniach nasi polscy nauczyciele mają okazję doskonalenia się i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Od lat w tym zakresie współpracujemy z Centrum Edukacji Artystycznej. Warto zaznaczyć, że, pod względem infrastruktury, Akademia w Kazachstanie stanowi dla nas ogromną inspirację: składa się z trzech połączonych ze sobą budynków oraz teatru. Szkoła ma do dyspozycji 21 ogromnych sal baletowych, pełne zaplecze i opiekę fizjoterapeutyczną, salę gimnastyczną i basen. Dostępny jest też nowoczesny sprzęt do korzystania z technik wspomagających Pilates.

Cieszy nas fakt, że z propozycją współpracy wystąpił też Minzu University of China w Pekinie, który jest żywo zainteresowany wspólnymi projektami artystycznymi, wymianą studentów i wykładowców.

Kiedy powstał uczelniany zespół Chopin University Dance Company?

Zespół powstał w 2016 roku. Wcześniej trzon stanowiły studentki i absolwentki specjalności Rytmika, dziś skład uzupełniony jest o studentów Wydziału Tańca. Robimy wszystko, by ich obecność była zaznaczona w wielu przestrzeniach – nie tylko w uczelni, ale także poza nią. Nasza wizyta w Kazachstanie była również związana ze Świętem Konstytucji 3 maja, a nasz zespół, na zaproszenie Ambasady RP, wziął udział w Dniach Polskich. W obecności korpusu dyplomatycznego, attaché wojskowych i bardzo wielu zaproszonych gości studenci zaprezentowali polskie tańce narodowe – krakowiaka z pierwszego polskiego baletu narodowego *Wesele w Ojcowie* i mazura z opery *Halka*. Występ został entuzjastycznie przyjęty. Na miejscu spotkaliśmy się też z żyjącymi tam Polakami. Podczas wyjazdu nie zabrakło spotkań z artystami pochodzenia polskiego, którzy obecnie pracują w różnych zakątkach świata. Dobrze, że nasz folklor i rodzima tradycja są podtrzymywane poza granicami naszego kraju.

W rozmowach z tancerzami stającymi u progu końca swojej kariery scenicznej, pojawiają się pytania o przekwalifikowanie zawodowe. Jak wygląda obecnie rekrutacja na Wydział Tańca i jak możemy zachęcić tancerzy do wyboru tego kierunku, który daje im możliwość kontynuacji kariery zawodowej oraz zdobycia drugiego zawodu ?

Od momentu powstania specjalności kandydaci na studia, tuż po szkole baletowej, odczuwali potrzebę kształcenia i poszukiwania nowej drogi zawodowej. Szczególnie, że kariera tancerza jest niezwykle krótka, obciążona ryzykiem kontuzji i od lat brakiem zabezpieczenia emerytalnego. Drugą grupę kandydatów stanowią tancerze, którzy są obecnie u schyłku kariery. To trafny wybór na przekwalifikowanie zawodowe, ponieważ nauczanie tańca wciąż pozwala pozostać w tej dziedzinie. Warto poszerzyć swoją wiedzę o umiejętności pedagogiczne czy choreograficzne, realizować się w profesji, która wcześniej była naszą wielką pasją, dawała satysfakcję i spełnienie.

Specjalizacja taniec współczesny to najmłodsza specjalność Wydziału?

Tak, w tym roku odbył się pierwszy dyplom sceniczny tego kierunku. Na tę specjalność wykonawczą poszukujemy przede wszystkim pasjonatów tańca. Celem studiów jest przygotowanie studenta do realizowania działań artystycznych w zespołach zawodowych tańca współczesnego, teatrach tańca i wszelkiego rodzaju projektach. Absolwent studiów, po osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia, uzyskuje tytuł zawodowy licencjata. Jest wyposażony w pełen zakres wiedzy i umiejętności w obszarze różnych technik tańca współczesnego takich jak modern i contemporary, a także innych technik, stylów i form, takich jak taniec klasyczny, taniec jazzowy, taniec nowoczesny, improwizacja i kontakt-improwizacja. Absolwent posiada wiedzę teoretyczną dotyczącą struktury ruchu, teorii tańca i jego przemian w kulturze.

Jest jeszcze jeden zawód, po drugiej stronie sceny. Wygodny teatralny fotel i notatnik.

Idealny model rozwoju kariery w przypadku krytyki teatralnej to szkoła baletowa, następnie studia humanistyczne i warsztat krytyczny. Podyplomowe Studia Teorii Tańca są dobrym miejscem, by podjąć się pisania o tańcu. Przed nami 10. edycji studiów zainicjowanych przez Małgorzatę Kucharską-Nowak – wieloletnią kierowniczkę specjalności pedagogicznej, profesora Janinę Pudełek, profesora Roderyka Langego oraz Jagodę Ignaczak. Są to studia unikatowe, skierowane są do osób zainteresowanych tańcem, jego historią, ewolucją i miejscem na współczesnej scenie teatralnej. Studia kształcą przyszłych historyków, teoretyków i krytyków sztuki tańca, a także pogłębiają wiedzę praktyków zajmujących się różnymi dziedzinami tańca.

Dziękuję za rozmowę i życzę Wydziałowi Tańca dalszego rozwoju w kraju i za granicą.

Rozmawiała Dorota Mentrak.

Wydawca

taniecPOLSKA.pl

POWIĄZANE ◆

Wydarzenia

INNE

Warszawa: Zjazd Absolwentów Wydziału Tańca UMFC

Bibliografia

50-lecie Wydziału Tańca Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie – wywiad z dziekan dr hab. Klaudią Carlos-Machej prof. UMFC